

P u h e m i e s: Keskustelun kuluessa on ed. Åkessonin anomukseen suostumista puollettu, vaan on sitä myös vastustettu.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Ken hyväksyy ed. Åkessonin eronpyynnön, äänestää „jaa”; jos „ei” voittaa, on ed. Åkessonin pyyntö hylätty.

Äänestyksessä annetaan 33 jaa- ja 58 ei-ääntä. Eduskunta on siis päättänyt hyljätä ed. Åkessonin anomuksen.

Pankkivaltuusmiesten, heidän varamiestensä ja Suomen Pankin tilintarkastajain ja heidän varamiestensä vaali.

P u h e m i e s: Pankkivaltuusmiehiltä on saapunut kirjelmä, joka luetaan eduskunnalle tiedoksi.

Sihtööri lukee:

Suomen Eduskunnan
Pankkivaliokunta.
Helsingissä,
toukokuun 24 p:nä 1918.
N:o 9.

Suomen Eduskunnalle.

Valtioapäiväjärjestyksen 74 §:n säätämällä tavalla ja eduskunnan päätöksen mukaan ovat pankkivaliokunta ja eduskunnan valitsijamiehet tänä päivänä toimittaneet pankkivaltuusmiesten vaalin eronneiden valtuusmiesten sijaan ja pankkivaltuusmiesten varamiesten ynnä pankin tilintarkastajain ja heidän varamiestensä vaalin.

Valiokunta kunnioittaen ilmoittaa, että seuraavat henkilöt ovat tulleet valituiksi:

pankkivaltuusmiehiksi: pankinjohtaja Emil Sshybergson olemaan osallisena kaikissa valtuusmiesten käsiteltävänä olevissa asioissa sekä filosofiantohtori Lauri Kristian Relander olemaan osallisena niiden asiain käsittelyssä, jotka ovat kaikkien pankkivaltuusmiesten yhteisesti ratkaistavat; pankkivaltuusmiesten varamiehiksi: ensimmäiseksi varamieheksi filosofiantohtori Ernst Nevanlinna, toiseksi varamieheksi toimitusjohtaja Wilhelm Aleksander Lavonius, kolmanneksi varamie-

heksi maanviljelijä Oskari Lahdensuo, neljänneksi varamieheksi toimitusjohtaja Axel Palmgren, viidenneksi varamieheksi esittelijäsihtööri Akseli August Listo, kuudenneksi varamieheksi rovasti Arthur Olivier Wuorimaa, seitsemänneksi varamieheksi toimitusjohtaja Alvar Renqvist, kahdeksanneksi varamieheksi toimitusjohtaja Ferdinand von Wright sekä yhdeksänneksi varamieheksi varatuomari, lakitiedettenkandidaatti Kaarlo Kaira;

tilintarkastajiksi: kauppias Frithiof Tikanoja, kansakoulunopettaja Juho Pekka Kokko, sanomalehdentoimittaja Eero Erkki sekä maanviljelysneuvos Karl Wilhelm Bruncrona;

tilintarkastajain varamiehiksi: ensimmäiseksi varamieheksi maanviljelysneuvos Erkki Pullinen, toiseksi varamieheksi agronomi Eero Hahl, kolmanneksi varamieheksi toimitusjohtaja Kaarlo Brofeldt sekä neljänneksi varamieheksi filosofiantohtori Ragnar Furuhjelm.

Pankkivaliokunnan puolesta:

Emil Schybergson.

K. R. Brotherus.

Väläkysymys erinäisten eduskunnan jäsenten vangitsemisen johdosta.

P u h e m i e s: Eduskunnalle on jätetty näin kuuluva kirjelmä:

Suomen Eduskunnalle.

Kun Eduskunta pitemmän väliajan jälkeen ryhtyi työtään jatkamaan, oli tiedossa, että suuri osa sosialidemokraattisesta eduskuntaryhmästä osantonsa vuoksi viime kuukausien tapahtumiin tulisi olemaan estetty saapumasta eduskunnan istuntoihin. Sen sijaan osa ryhmän jäsenistä oli ollut ulkopuolella kaiken rikollisen toiminnan ja niin ollen esteetön jatkamaan työtään eduskunnassa.

Hämmästykseni olen kuitenkin huomannut, että eduskunnan istuntoihin ei ole saapunut muita kuin yksi ryhmätovereitani. Ryhtyessäni ottamaan selvää, mistä tämä johtuu, olen saanut tietää, että monet ryhmätovereistani ovat tosin yrittäneet tänne saapua, mutta että heitä kohtaan on harjoitettu törkeätä väkivaltaa ja siten estetty heitä kansanedustajan tehtäviään täyttämästä. Muutamia esimerkkejä mainitakseni on Eduskunnan jäsen Paavo Leppänen t. k. 14 päivänä vangittu Kouvolassa ollessaan matkalla Helsinkiin edustajatehtä-

vään täyttämään. Vangitseminen tapahtui siitä huolimatta, että Leppäsellä oli mukanaan kahdenkin paikkakunnan viranomaisen antama esteettömyystodistus. Edustajat Armas Paasonen ja Aaro Salo ovat t. k. 13 päivänä vangitut Iisalmissa juuri kun heidän oli tarkoitus lähteä Helsinkiin Eduskunnan alkaviin istuntoihin. Edustaja Oskari Suutala on t. k. 15 päivänä, samana päivänä, jolloin Eduskunta kokoontui, Helsingissä vangittu ja estetty saapumasta eduskuntaan. Samoin on käynyt edustajain Matti Hoikan ja Frans Rantasen; Albin Waljakka on vangittu Viipurissa. Monesta muusta en ole vielä tietoja saanut, mutta arvelen, että heidän suhteensa on menetetty samalla tavalla.

Haluamatta panna esteitä sille, että rikoksen tehneet saavat rangaistuksensa, pidän kuitenkin välttämättömänä, että noudatetaan laillista järjestystä sekä että ennen kaikkea syyttömät jätetään rauhaan siinä laittomien tekojen vyöryssä, joka nyt näyttää tukahuttavan kaiken alle. Edellä mainitsemissani tapauksissa ei ole noudatettu mitään laillisia muotoja ja ennen kaikkea on ryhmätovereitani vangitessa syrjäitetty Valtiopäiväjärjestyksen 12 §:n määräykset, jotka osoittavat, missä poikkeustapauksissa kansanedustajia on oikeus vangita.

Jotta ei kansalaisten vapautta eikä kansanedustajan koskemattomuutta saatettaisi tämäläisten toimenpiteiden kautta olemattomiksi, on Eduskunnan syytä ryhtyä kiireellisiin toimenpiteisiin niiden turvaamiseksi. Pyydän tässä mielessä kunniottaen saada Senaatin asianomaisen jäsenen josakin läheisessä istunnossa vastattavaksi esittää kysymykset:

Onko Senaatin tiedossa, että useita kansanedustajia on ilman mitään laillista aiheita vangittu heidän ollessaan matkalla Eduskunnan istuntoihin?

Mihin toimenpiteisiin Senaatti on ryhtynyt saattaakseen heidät tilaisuuteen saapua Eduskunnan istuntoihin?

Mihin toimenpiteisiin Senaatti on ryhtynyt saattaakseen ne henkilöt, jotka ovat tehneet itsensä syyväksi näihin laittomiin vangitsemisiin, rikoksestaan rangaistukseen?

Helsingissä, 23 päivänä toukokuuta 1918.

Matti Paasivuori.

P u h e m i e s: Valtiopäiväjärjestyksen 32 §:n mukaisesti asia on pantava pöydälle. Eduskunta päättäneenä panna sen pöydälle ensi viikon ensi istuntoon.

Ehdotus hyväksytään.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Ehdotuksen laiksi Korkeimmasta Hallinto-oikeudesta

sisältävä hallituksen esitys n:o 11, jota on valmistelevasti käsitelty lakivaliokunnan mietinnössä n:o 7 ja suuren valiokunnan mietinnössä n:o 25, esitellään kolmanteen käsittelyyn ja hyväksytään siinä olevat lakiehdotukset keskustelutta sellaisina, kuin ne toisessa käsittelyssä on päätetty.

P u h e m i e s: Kolmas käsittely on loppuun suoritettu ja asia loppuun käsitelty.

2) Korkein Oikeus.

Esitellään suuren valiokunnan mietintö n:o 24 a ja otetaan jatkuvaan toiseen käsittelyyn siinä sekä saman valiokunnan mietinnössä n:o 24 ja lakivaliokunnan mietinnössä n:o 6 valmistelevasti käsitelty hallituksen esitys n:o 10, joka sisältää ehdotuksen laiksi Korkeimmasta Oikeudesta.

P u h e m i e s: Käsittelyn pohjaksi asetetaan suuren valiokunnan mietintö n:o 24 a.

Ehdotus hyväksytään keskustelutta.

P u h e m i e s: Asian toinen käsittely on loppuun suoritettu.

3) Valtioneuvoston jäsenten vastuunalaisuus.

Esitellään suuren valiokunnan mietintö n:o 28 ja otetaan toiseen käsittelyyn siinä sekä perustuslakivaliokunnan mietinnössä n:o 8 valmistelevasti käsitelty hallituksen esitys n:o 6, joka sisältää ehdotuksen laiksi Suomen eduskunnan oikeudesta tarkastaa valtioneuvoston jäsenten ja prokuraattorin virkatointen lainmukaisuutta.

P u h e m i e s: Käsittelyn pohjaksi asetetaan suuren valiokunnan mietintö n:o 26. Ensin sallitaan yleiskeskustelu ja kun se on päättynyt, käsitellään lakiehdotus kohta kohdalta.

Kun ei kukaan halua puheenvuoroa, ryhdytään yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

1 § hyväksytään keskustelutta sekä samoin järjestensä 2—9 §:t, lakiehdotuksen otsikko ja alklause.